

Урок математики з елементами українознавства «Веснонько красная, поспішай, зимоньку сніжну проганяй!»

Тема. Вправи і задачі на засвоєння таблиці множення числа 2. Задачі на дві дії різного ступеня.

Мета: закріпити знання таблиці множення числа 2, вправляти у знаходженні значень виразів на дії різного ступеня, розв'язуванні задач на дві дії різного ступеня, розвивати навички усних обчислень;
розвивати пам'ять, логічне мислення, увагу, творчу уяву, пізнавальну активність учнів;
виховувати інтерес до математики, народних свят та традицій, допитливість.

Тип уроку: урок закріплення знань.

Хід уроку

I. Організація класу

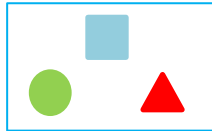
2-А на урок
Покликав голосний дзвінок
Математику вивчати,
Народні звичаї згадати,
Вкотре всім переконатись:
Хто знання й уміння має,
Той завжди перемагає!

II. Повідомлення теми та мети уроку

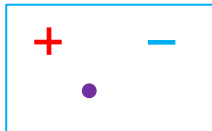
Сьогодні у нас незвичний урок. Зима, володарка снігів і заметілей, найхолодніша пора року, вирішила панувати на Землі вічно.

Ми можемо перешкодити її злим намірам. А допоможуть нам у цьому математичні знання. Зима з її вірними слугами запропонувала нам завдання. Виконаємо – перемога за нами, ні – бути вічно зими!

Умовні позначки підкажуть вам, які завдання будемо виконувати протягом уроку. А ще дізнаємось про одне дуже шановане в народі зимове свято.

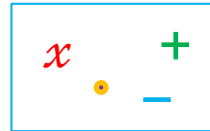
робота
з геометричним
матеріалом

розв'язування
виразів

розв'язування
задач

розв'язування
виразів зі
змінною

виконання
завдань з
логічним
навантаженням

III. Закріплення

Щоб з зимою позмагатись,
Треба всім потренуватись!

1. Математична розминка.

а) «Гра у сніжки»

Я кидаю «сніжку» із запитанням, а ви повертаєте її з відповіддю.

2×9	$18 : 2$	2×5	$14 : 2$
2×3	2×4	$16 : 2$	2×7
2×8	$4 : 2$	2×6	$12 : 2$

б) Гра «Крижинка»

Складіть приклад на множення з таким результатом (на крижинці – число.)

18	12	6	14
----	----	---	----

в) Гра «Думай, міркуй, швидко відповідь готуй»

2	89	5	37	40	8
---	----	---	----	----	---

- Назвіть найменше число.
- Назвіть найбільше число.
- Розташуйте числа у порядку зростання.
- Від найбільшого до найменшого.
- Назвіть одноцифрові числа.
- Двоцифрові числа.
- Кругле число.
- Назвіть парні числа.
- Непарні числа.
- Назвіть сусідів другого числа.
- Знайдіть суму другого і третього числа.
- Знайдіть різницю передостаннього і останнього числа.
- Скільки десятків і одиниць у четвертому числі?

- Знайдіть добуток першого і третього числа.

Кролик вуха нашорошив,

Має він чудовий слух.

Дайте відповідь нам точну:

В трьох кролів є скільки вух?

$$(2 \times 6 = 12)$$

Біля двору – дві Федори,

Біля ганку – дві Тетянки,

Біля річки – дві Марічки,

А на лузі – дві Ганнусі.

Всіх дівчаток порахуйте,

Швидко відповідь готуйте.

$$(2 \times 4 = 8)$$

Господиня до криниці 7 разів ходила

І щоразу до оселі по 2 відра носила.

Скільки літрів води господиня має,

Якщо вдосталь наносила, їй вже вистачає?

$$(2 \times 7 = 14)$$

Дві тополі, два дубочки,

Дві берізки, два кленочки,

Дві вербиченьки шумить.

Скільки всіх дерев, скажіть.

$$(2 \times 5 = 10)$$

г) Гра «Математична магія»

Задумайте будь-яке число до 10, помножьте на 2, скажіть результат. Я відгадаю, яке число ви задумали спочатку. Хто здогадався, як це мені вдалося?

2. Каліграфічна хвилинка

- Хто був спостережливий: яке число повторювалось найчастіше? (2).
Чому? (Бо сьогодні на уроці ми повторюємо вивчені таблиці множення числа 2)
2 2 2
- Що вам відомо про число 2? (Одноцифрове, парне, сусіди 1 і 3, складається з двох одиниць)

3. Гра «Поєдинок із зимою»

Потренувалися, підготувалися ...

Далі будем працювати,
Зиму люту щоб здолати!

- Від кого перше завдання дізнаєтесь, відгадавши загадку:

Він для ворони і снігурів
Калини грона підсолодив.
На вікнах квіти розмалював,
Щоб я за літом не сумував.

(Мороз)

Мороз пропонує розв'язати вирази. Але спочатку згадаємо, які дії виконуються в першу чергу. Якщо впораєтесь, дізнаєтесь, яке свято так боїться зима. Після кожного правильно розв'язаного стовпчика «мороз відступає». (Вчитель зміщує морозів візерунок вправо, відкриваючи по одному складу слова «Стрітення»).

$$7 \times 2 + 83$$

Стрі

$$9 \times 2 - 9$$

те

$$8 \times 2 - 14$$

ння

- Від якого слова утворилася назва свята?
- Хто з ким зустрічається? (У цей день Зима і Весна змагаються, хто кого перемаже. Якщо Зима перемаже, довго ще буде холодно. А як Весна візьме гору, то поверне на тепло.)

А ми виконали завдання від Мороза, і на небі з'являється привітне сонечко.

Відгадайте загадку:

Віє, крутить, завиває,
Землю снігом засипає.

(Хуртовина)

Друге завдання саме від **Хуртовини** – знайти значення виразів зі змінною.

$$x \times 2 + 78, \text{ якщо } x = 4$$

$x \times 2 - 9$, якщо $x = 10$

- Маємо змогу дізнатися, коли саме святкують Стрітєння.
(2 лютого – запис наполовину «занесено снігом»)
- Хуртовина відступає,
Травичка зелена проростає.
(Замість снігу з'являється молоденька травичка)

Відгадайте наступну загадку:

Річка сховалась – була і нема,
Так постаралась красуня – зима.

(Крига)

Маленька Крижинка має форму квадрата зі стороною 2 см і просить знайти її периметр.

- Які сторони у квадрата?
- Як знайти периметр квадрата?

Завдання виконано. Річка звільнилася від криги і заспівала весняну пісеньку.
Стрітєння ще називають Зимобор.

- Поміркуйте, чому має місце така назва?
(Зима бореться із Весною)

Відгадайте загадку:

Він сріблястий, дивний, святковий,
Деревам дарує вид загадковий.

(Іній)

Іній пропонує виконати самостійну роботу – розв'язати задачу:

У один віз запрягають двох коней. Скільки коней запряжуть у 9 возів?

Завдання виконано, і дерева в інеї перетворюються на зелені.

У цей день люди не працювали. Вони спостерігали за погодою, водили хороводи, співали пісні, які прославляли родючу землю і весняну працю, закликали весну, проганяли зиму. Спробуємо і ми!

Фізкультхвилинка

Веснонько красная, поспішай,
Зимоньку сніжну проганяй!
Крилами теплими нас обгортай,
Квітами рясними завітчай наш край!

Потягнусь до сонечка, покличу весну.
Іди, весно красная,
Радість всім неси.
Пташечко із вирію,
Ти лети, лети!
Посіємо пшениченьку –
Рости, хлібе, рости!

Відгадайте загадку:

Летять, кружляють, як пушинки,
Легкі, білесенькі ...
(Сніжинки)

Від **сніжинок** завдання – задача.

Маруся взимку щодня по 2 години вишиває. Скільки годин вона витратить на вишивання впродовж тижня?

- Прочитайте задачу.
- Що відомо?
- Що необхідно знайти?
- Скільки годин Маруся вишиває щодня?
- Скільки днів має тиждень?
- Що означає число 7, 2?
- На скільки дій задача?
- Як розв'яжемо? ($2 \times 7 = 14$)
- Сформулюйте відповідь.

Сніжинки зникають,
Пташки із вирію прилітають.
(Вчитель демонструє сказане на малюнку)

Згадаємо **народні прислів'я** про лютий – останній місяць зими. (До дошки виходять підготовлені учні. Кожен розповідає по одному прислів'ю).

- Хоч він і лютий, та дарма, на нім кінчається зима.
- А лютує він тому, що на світі довго бути не доводиться йому.
- Дми, не дми, не спинити весни.
- Лютий лютує, бо весну чує.
- Ти, лютий, дми, не дми, а довшають дні.
- Лютневий сніг весною пахне.

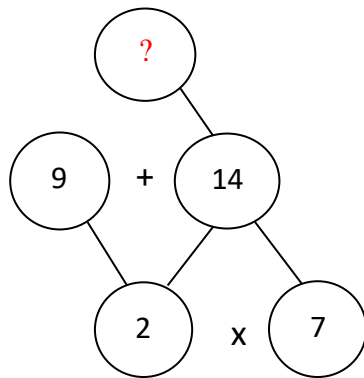
Відгадайте загадку:

Химерні, довгі списи
З дахів, бува, звисають.
На сонечку поплачуть
І менший розмір мають.
(Бурульки)

Задача від **бурульок**.

З даху звисають бурульки. 7 коротких по 2 см і одна довга бурулька довжиною 9 см. Яка загальна довжина усіх бурульок?

- Прочитайте задачу.
- Що в ній відомо?
- Яке питання в задачі?
- Що треба зробити, щоб знайти загальну довжину?
- Чи можемо відразу дати відповідь на питання задачі? (Ні)
- Чого для цього не вистачає? (Загальної довжини коротких бурульок).
- Як дізнатися? ($2 \times 7 = 14$)
- Як тепер відповісти на питання задачі? ($14 + 9 = 23$)
- Сформулюйте відповідь.

Бурульки довгі розтають,
Весняні квіти вже цвітуть.

(На малюнку з'являються весняні квіти).

У народі вважали: які на дахах бурульки, стільки ще повинно випасти снігу.

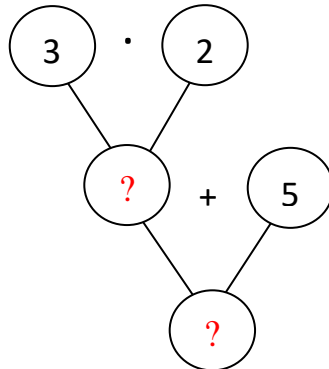
Відгадайте загадку:

Крил не має, а літає,
Холод людям навіває.
(Вітер)

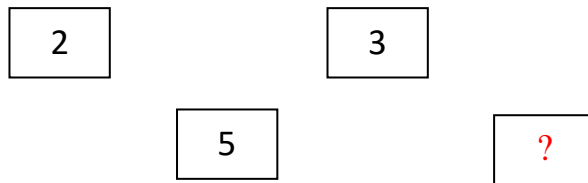
Задача від холодного північного вітру.

На ярмарку купили 2 бублики по 3 грн і один льодяник за 5 грн. Скільки гривень заплатили за все?

- Скільки бубликів купили по 3 грн? (2)

- Що можна знайти, маючи ці дані? (Скільки грн заплатили за 2 бублики)
- Скільки коштував льодяник? (5 грн)
- Як знайти відповідь на питання задачі? (Додати)
- Повторимо умову. Дістаєте із математичної скриньки картку із записом і пояснюєте, що він означає.

- Зробимо короткий запис задачі.

Б. - 2 по 3 грн }
Л. - 5 грн } ?

- На скільки дій ця задача? (На 2)
- Сформулюйте відповідь.

Вітер холодний відступає,
Снігові хмари забирає.

(Вчитель забирає з малюнка темні снігові хмари. Залишається чисте небо).

На Стрітєння 2 лютого у церквах відбувається пишна служба, після якої святять воду і свічки. Їм приписувалась велика магiчна сила. Після повернення зi служби Божої запалювали освячену свiчку, щоб весняна повiнь не зашкодила посiвам i щоб мороз дерев не побив. Пiд час грози запалювали теж цю свiчку як оберег вiд лиха. Тому свiчку називали «громничною».

Люди, йдучи до церкви, брали з собою нову невживану посудину, наповнювали її свяченої водою і зберігали протягом року. Вона вважалася цілющою – допомагала від різних хвороб. Нею благословляли чумаків, які вирушали у далеку дорогу, чоловіків, які йшли на військову службу, на війну. Нею кропили худобу, коли вперше виганяли пастись. Пасічники скроплювали вулики і бджіл, щоб бджоли були здорові і меду більше здобували.

Зима люта не вгаває –
Розв'язати задачі вимагає.

4. Робота в групах (Логічні задачі)

Перша група

Один термометр показує 6 градусів тепла. Скільки градусів покаже 2 термометри у цей час? (6)

Друга група

2 лелеки пролетіли разом 18 км. Скільки кілометрів пролетів один птах? (18 км)

Третя група

Гуска, стоячи на одній нозі, важить 3 кілограми. Скільки вона важитиме, коли стане на обидві ноги? (Так само)

Четверта група

Що важче: 2 кг пуху чи 2 кг заліза? (Однаково)

П'ята група

Двоє запряжених коней бігли 4 години. Скільки годин біг один кінь? (4 години)

Шоста група

На вербі 7 гілок. На кожній гілці росте по 2 яблука. Скільки всього яблук спіє на дереві? (Ніскільки, бо на вербі яблука не ростуть.)

5. Робота з геометричним матеріалом «Хто зрадіє весні?»(В групах).

Кожна група отримує конверт із набором геометричних фігур. Необхідно викласти з поданих фігур тварину – яку саме повинні здогадатися учасники груп.

Перша група – жабка.

Друга група – білочка.

Третя група – лелека.

Четверта група – лисичка.

П'ята група – метелик.

Шоста група – зайчик.

Завдяки вашій роботі на уроці все стало на свої місця. За холодною зимою прийде тепла весна. (На місці зими на малюнку з'являється красуня весна).

Зимонько, не злись,
Нам усім всміхнись.
Закінчилась твоя пора,
Та пам'ятатиме тебе дітвора!
Поступись дорогою весні –
Усі мріють про теплі дні.
Після осені знов завітаєш до нас –
Кожній порі року свій час!

6. Виконання пісні «Стрітення» (музика і слова Анни Олейнікової).

IV. Підсумок уроку

- Як називався наш урок?
- Яку тему опрацювали?
- Що сподобалось на уроці найбільше?
- Про яке народне свято дізналися?
- Що допомогло нам перемогти зиму?

Згадаємо вірш про знання, який ми вивчили на уроці читання. Розкажемо його разом:

Знання – це скарб, з усіх найбільший,
Бо в світі все здолати може.
Розумному завжди видніше,
Знання ж і силу переможе!
І сьогодні на уроці ми переконалися в цьому.

V. Домашнє завдання

Оберіть завдання за рівнем складності. (Чим більша квітка, тим важче завдання)